

УДК 336.7:339.727.2:339.9

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ КИТАЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

DOI 10.30838/ P.ES.2224.290818.61.209

**Сірокваша К. В.,
Литвин М. В.***Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро*

У статті проаналізовано процес інтернаціоналізації китайської банківської системи. В роботі застосовано наступні методи дослідження: опис, аналіз, порівняння, індукція, аналогія. Визначено, що для банків Китаю основним стратегічним напрямом їх діяльності є інтернаціоналізація, що відкрила доступ банків до світових фінансових ресурсів. Розглянуто причини виходу китайських банків на зарубіжні ринки. Проведено аналіз угод по злиттю та поглинанню китайськими банками за кордоном. Доведено, що інтернаціоналізацію зазнала також структура капіталу банків Китаю, банки провели розміщення свого капіталу на фондовій біржі. Визначено, що інтернаціоналізація юаня розширила сфери діяльності китайських банків за кордоном за допомогою угод своп, кредитних операцій, продажу облігацій в юанях. Проаналізовано позитивний та негативний вплив іноземних банків на банківську систему Китаю. Наведено ряд механізмів захисту китайських банків від негативного впливу іноземного капіталу. Досвід Китаю може бути використаний Україною, країнами з перехідною економікою у регулюванні процесів інтернаціоналізації банків.

Ключові слова: банки Китаю, глобалізація, інтернаціоналізація, угоди злиття та поглинання, іноземні банки.

UDC 336.7:339.727.2:339.9

INTERNALIZATION OF BANK SYSTEM OF CHINA IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

DOI 10.30838/ P.ES.2224.290818.61.209

**Sirokvasha K.,
Lytvyn M.***Oles' Honchar Dniprovskiy National University, Dnipro*

In the article the process of internalization of bank system of China is analyzed. Following methods of investigation were applied in the given work: analysis, description, comparison, induction, analogy. It was indicated in the article that for banks of China internalization is the main and strategic way of their activity, also it was noted that internalization opened the access to world financial resources for China banks. The reason of appearance of China banks on the foreign markets was considered in the article. Overseas merger and takeover agreements by China bank were analyzed. It was

proved in the article that internalization was also applied to the structure of the capital of China banks, banks set their assets on the stock exchange. It was determined that internalization of yuan has broadened scope of activities of China banks overseas with the help of swap agreements, credit operations, sale of bonds in yuan. Foreign banks positive and negative influence on China banks was also analyzed in the article. Protection mechanisms for China banks from negative influence of foreign capital were demonstrated in the given work. The experience of China can be used by Ukraine and other countries having emerging economy, this experience can help to regulate the process of bank internalization.

Keywords: China banks, globalization, internalization, foreign banks, merger and takeover agreement.

Актуальність проблеми. Процеси глобалізації призвели до нового рівня розвитку банківського бізнесу. Національні фінансові ринки характеризує інтегрованість, що стимулюється процесами інтернаціоналізації. Змінилася структура банків. Вони стали носіями міжнародної інтеграції у фінансовій сфері. В результаті чого відбулося входження іноземних банків у національні банківські системи шляхом створення філій, покупки банків або частки їх акцій, тобто відбулося міждержавне переміщення капіталів у фінансовій сфері. Країни змушені зберігати рівновагу між внутрішнім та іноземним капіталом у фінансовому секторі. У цьому питанні корисний досвід Китаю. Разом із лібералізацією діяльності іноземних банків Китай вводить ряд заходів, що направлені на захист китайського ринку банківських послуг, на збереження фінансової безпеки та підвищення конкурентоздатності китайських банків. Банки Китаю в пошуках нових джерел доходу та збільшення кола клієнтів розширюють діяльність своїх національних банків у країни, що за межами китайської держави, шляхом відкриття зарубіжних представництв, дочірніх банків і філій, викупу частки в зарубіжних банках. Діяльність китайських банків на міжнародних фінансових ринках означає інтернаціоналізацію та диверсифікацію банківської структури. Китай вибрав прискорену стратегію інтернаціоналізації, що створила сприятливі умови для розширення сфери діяльності та отримання більшого обсягу активів на зарубіжних ринках. Китай виробив свою стратегію інтернаціоналізації з урахуванням своєї особистості, можливостей та фінансових ресурсів. Оскільки у банківській сфері немає універсальної стратегії інтернаціоналізації, банківські системи країн в пошуках нових міжнародних ринків повинні виробити свою стратегію з урахуванням своїх фінансових можливостей,

рівня досвіду персоналу. У зв'язку з тим, що країни швидко інтегруються у світові фінансові відносини, особливу актуальність набуває напрямок для аналізу інтернаціоналізації банківської системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес інтернаціоналізації банківської системи вивчається протягом багатьох років закордонними та вітчизняними науковцями. Основні концептуальні напрями розвитку інтернаціоналізації викладені у працях закордонних вчених: К. Шредера, Роуз Пітера, Л. Лівей, Сунь Бо Іня, Л. Красавіної; типи стратегій інтернаціоналізації банківської системи розглянуті в роботах А. Ішханова, С. Шириняна. Н. Євдокимова та Ван Кай дослідили фактори, що вплинули на вихід китайських банків на міжнародний ринок та провели аналіз угод по злиттю та поглинанню банків Китаю за кордоном. Вплив інтернаціоналізації та інтеграції на розвиток банківської системи розглядається у працях таких вітчизняних науковців, як: О. Білорус, А. Гальчинський, В. Геєць, В. Козюк, З. Луцішин, В. Міщенко. А. Ревенко, Т. Шемет та ін. Разом з тим недостатньо досліджень інтернаціоналізації банківської системи в країнах з перехідною економікою, що і зумовило вибір теми статті.

Метою статті є аналіз та шляхи реалізації стратегії інтернаціоналізації банківської системи Китаю з урахуванням її особистості, можливостей та фінансових ресурсів.

Викладення основного матеріалу дослідження. Процес інтернаціоналізації пов'язаний з глобалізацією банківської діяльності, допомагає створенню світового ринку універсальних банківських послуг, впливає на умови здійснення банківської діяльності завдяки прискоренню лібералізації та прозорості доступу на фінансові ринки світу.

У 1996 р. у Китаї було скасовано регулювання відсоткової ставки за кредитами та депозитами в іноземній валюті, розширено діапазон коливань ставки по кредитах в юанях. У 2004 р. для комерційних банків скасовано верхні межі ставок по кредитах і нижню межу ставки по депозитах [13]. Це мало свої наслідки для одержання банківських прибутків. Банки раніше мали можливість відсотки закладами встановлювати значно нижче, ніж процентні ставки на довгострокові кредити. Отже, банки отримували значні прибутки за рахунок перекладання вкладів у довгострокові активи, тобто кредити. Але в ході лібералізації процентних ставок отримувати прибутки вказаним шляхом було скрутним, оскільки з посиленням конкуренції стало важче

встановлювати високі відсотки за користування кредитами. Доходи банків Китаю у своїй країні зменшилися. Китайські банки змушені шукати додатковий прибуток за кордоном і шукати вихід на сектори міжнародного ринку з підвищеною дохідністю.

У 21-ому ст. процес інтернаціоналізації охопив більшу частину країн світу. Китайські банки вважали інтернаціоналізацію стратегічним напрямком своєї банківської діяльності. Вони вибрали прискорений тип стратегії інтернаціоналізації, розміщенні своїх філій та відділень в головних фінансово-економічних центрах світу. Таку стратегію можуть використовувати тільки великі банківські структури [7].

До 1990 р. відбувався стихійний вихід банків на зовнішній ринок. Вихід банків Китаю на міжнародний ринок спочатку був пов'язаний з проведенням операцій у Гонконзі. У середині 20-го ст. в Гонконзі вже було 24 філії китайських банків і засновано два банки. У 1995 р. відкрили філії Торгово-промисловий банк (ICBC), Будівельний банк (CCB), Сільськогосподарський банк Китаю (ABC). В кінці 1998 р. п'ять найкрупніших банків Китаю відкрили за кордоном 5 дочірніх банків та 59 філій, більшу половину з них відкрили у Гонконзі. Недостатнє управління відкритими установами призвело до збитковості та низьких доходів [18].

До 1998 р. був перший етап виходу китайських банків на зарубіжні ринки. У процесі інтернаціоналізації банків Китаю 1999-2006 рр. характеризуються як другий етап державного регулювання експансії банків на зовнішні ринки. Філії займалися в основному нефінансовою та небанківською діяльністю. Структури управління організацією цих банків знаходилися не в розвинених країнах, де можна було б придбати досвід управління банками, а у Гонконзі та Макао. Багато небанківських кредитних організацій прийшлося закрити. У 2006 р. п'ять найбільших банків Китаю мали за кордоном 18 дочірніх банків та 54 філії. Скоріше розвивалися банки ВОС та ICBC. До кінця 2006 р. ВОС відкрив 643 підрозділи у 27 країнах обсягом 30 % від загальних активів банку; ICBC відкрив більше 100 підрозділів на зовнішньому ринку. Інші банки мали нижчу ступінь інтернаціоналізації [18].

Третій етап інтернаціоналізації банківської системи Китаю почався з 2007 р. Банки Китаю продовжують збільшувати мережу закордонних філій, дочірніх банків, офісів та розширювати їх географію. Найбільших успіхів досягла четвірка найкрупніших банків Китаю. ICBC відкрив банки та філії у 45 країнах світу, ВОС – у 25 країнах світу, CCB

має кореспондентські рахунки у 140 країнах світу, АВС відкрив філії у 41 країні. У 2015 р. 20 банківських організацій Китаю відкрили 1300 філій у 59 країнах світу [9].

Якщо проаналізувати наведені дані у таблиці 1, то можна відзначити, що з 2010 р. кожний рік підвищувалися обсяги активів зарубіжних установ, відкритих четвіркою найкрупніших банків Китаю, що є характеристикою інтернаціоналізації банків.

Таблиця 1 – Обсяги активів закордонних установ найкрупніших банків Китаю у 2010-2017 рр., млн юанів

Банк	Активи закордонних установ					
	2010	2013	2014	2015	2016	2017
ICBC	588788	640462	719104	920588	967358	1749901
BOC	547956	1441923	1843435	1819844	1812521	1911087
CCB	180617	731878	935564	1149541	1666409	1723881
ABC	597395	411586	590362	561375	667789	701614

Джерело: розроблено автором за [19-22]

За вказаний період обсяги активів зарубіжних інститутів збільшилися у банку ССВ у 9,5 разів, у ВОС – майже у 3,5 рази, у ІСВС – майже у 3 рази.

Розширенню сфери діяльності китайських банків за кордоном створили сприятливі умови вступ Китаю до СОТ та інтернаціоналізація юаня. СОТ є одним із найважливіших інструментів глобалізації, що орієнтує країни на світовий ринок та експансію в інвестиції, торгівлю та інші сфери. У зв'язку з фінансовою кризою 2008 р. відбулося коливання валютного курсу, загроза різкого знецінення долара та заморожування доларових активів. Це стало поштовхом для стратегії інтернаціоналізації юаня, що передбачає Китаєм такі напрями: з 2008 р. використання юаня у прикордонній торгівлі; з 2009 р. у транскордонних розрахунках; на офіційному рівні у міжнародній торгівлі за допомогою угод своп між банками країн, минаючи валютний ринок; використання юаня на приватному рівні у міжнародних фінансах за допомогою офшорних ринків облігацій та депозитних операцій в юанях [12]. Центральний банк Китаю уклав угоди своп з банками багатьох країн. Компанії цих країн мали можливість оплачувати китайські товари юанями.

Китай значно розширив використання транскордонних розрахунків в юанях. У 2011 р. обсяг транскордонних розрахунків в юанях зі 180 країнами склав 408 млрд дол, що більше 9,2% від загального обсягу зовнішньої торгівлі Китаю. За період 2009-2017 рр. міжнародні

розрахунки у юанях збільшилися майже у 2000 разів [16]. Тобто розширилася географія використання юаня у міжнародній торгівлі, що сприяє процесу інтернаціоналізації юаня. Банки підписували угоди щодо видачі кредитів в юанях за кордоном. Завдяки зростанню обсягу рахунків в юанях за кордоном іноземні банки допускалися на міжбанківський ринок цінних паперів Китаю. У 2012 р. Японія, Корея, Бразилія, Україна уклали угоди на покупку державних облігацій Китаю.

Для розширення банківської системи Китай використовував угоди злиття та поглинання банків за кордоном. На початку 21-го ст. почалося поглинання місцевих банків Гонконгу банками Китаю. Вони придбали більше 53 % загальної кількості акцій Union Bank of Hong Kong. У 2001 р. в результаті злиття 12 дочірніх підприємств Банку Китаю у Гонконзі з'явився Bank of China (Hong Kong) Limited, що займається випуском банкнот для Гонконгу та є постачальником іпотечних кредитів. Торгово-промисловий банк Китаю використав трансферт прямих інвестицій через угоди поглинання та придбав акції Union Bank of Hong Kong; усі акції Bank of America придбав у 2006 р. Будівельний банк Китаю; всі акції банку Wing Lung of Bank, що належав Гонконгу, скупив Торговий банк Китаю. За перші 10 років китайські банки зробили 38 поглинань і злиттів за кордоном на суму 20,16 млрд дол. [7]. У 2015 р. банк ICBC придбав 92,8 % капіталу турецького банку Tekstilbank. Це була перша операція по злиттю і придбанню комерційного банку на європейському континенті, що грає важливу роль в реалізації ініціатив «Один пояс, один шлях» і Транскаспійського міжнародного транспортного маршруту Middle Corridor [25]. У 2017 р. китайська товарна біржа викупила Український банк реконструкції та розвитку. Банки здійснюють угоди злиття та поглинання, щоб збільшити прибутки, капітал, збільшити розмір банку за рахунок розширення своєї мережі; збільшити ресурсну базу; підвищити конкурентоздатність на глобальних ринках; знизити витрати.

Структура капіталу банків Китаю також зазнає інтернаціоналізацію. За 10 років після вступу Китаю до СОТ майже два десятки банків не тільки закріпили свою присутність на міжнародних ринках капіталу, а й завершили процеси, необхідні для виходу на фондову біржу. За 2007-2011 рр. банки Китаю випустили на зарубіжні ринки цінних паперів на 44,16 млрд дол. у шести різних валютах [8].

Фондовий ринок Китаю стрімко розвивається, за рівнем капіталізації займає друге місце після США. Він почав функціонувати на Шанхайській фондовій біржі у 1990 р. На ринку IPO, першому публічному продажу акцій, у 2010 р. Agricultural Bank of China Ltd зайняв 2-е місце в світі за обсягом угоди 22,1 млрд дол.[15]. Основна мета IPO – залучення капіталу. При цьому залучається значна кількість інвесторів, підтримується статус публічності. Ціни на акції IPO встановлюються ринком. Система регулювання фондового ринку Китаю підпорядкована державному управлінню. Існує державне квотування річних обсягів акцій, контроль ціноутворення на первинному ринку, дозвіл на емісійні процедури, залучення інвестицій через фондовий ринок [17].

Інтенсивний приплив іноземного капіталу притаманний багатьом країнам світу. Це пов'язано з фінансовою глобалізацією та лібералізацією фінансових послуг. Входження іноземних інвесторів до вітчизняних банків означає перенос світових фінансових ринків у національні банківські системи.

Розширення доступу іноземних банків на китайський ринок банківських послуг був поетапним. На першому етапі, 1980-1993 рр. закордонні банки мали дозвіл надавати послуги в іноземних валютах та лише іноземним компаніям і приватним клієнтам у 13 містах Китаю, де працювало 76 відділень іноземних банків. Сукупні активи цих відділень дорівнювали 8,9 млрд. дол.

На другому етапі, 1993-2001 рр., поступово скасовувалися географічні обмеження для іноземних банків, вісім банків отримали право залучати фінансування в юанях. До 2001 року у Китаї функціонувало 175 іноземних відділень з обсягом активів майже 27 млрд дол.

Третій період, 2002 – до н. ч., почався після вступу Китаю у СОТ. Через 5 років відбулося зняття значної частини географічних та валютних обмежень для зарубіжних банків [6].

За 2005-2016 рр. кількість іноземних банків у китайській банківській системі зросла у 4,6 разів до 1031 банку у 2016 р. У Китаї іноземні банки складають чверть від національних банків на відміну від розвинених країн Європи, що мають приблизно порівну іноземних та національних банків. Найбільша кількість іноземних банків функціонує у містах, де є підприємства з іноземними інвестиціями [3, 23].

У таблиці 2 представлені обсяги активів іноземних банків у Китаї та їх частка в активах банківської системи станом на 2005-2016 рр.

Закордонні банки використовували доступні ресурси ефективніше, ніж банківська система Китаю, але за даними таблиці 2 їх активи дорівнювали в основному менше 2 % активів китайської банківської системи, тобто їм не вдалося потіснити китайські банки на території Китаю.

Таблиця 2 – Сукупні активи іноземних банків у Китаї та їх частка в сукупних активах банківської системи Китаю у 2005-2016 рр., трлн юанів, %

Рік	Активи	Частка	Рік	Активи	Частка
2005	7,15	1,91	2011	2,154	1,93
2006	0,928	2,11	2012	2,380	1,82
2007	1,252	2,36	2013	2,558	1,73
2008	1,345	2,16	2014	2,792	1,62
2009	1,349	1,71	2015	2,681	1,32
2010	1,742	1,83	2016	2,929	1,37

Джерело: розроблено автором за [11,23]

За даними таблиці у 2016 р. частка активів іноземних банків зменшилася до 1,37 % від сукупного обсягу активів банківського сектору, що вказує на послаблення становища іноземних установ у банківському секторі Китаю. Найбільше зростання активів іноземних банків у Китаї відбулося у 2011 р. – на 23,6 %, активи банківської системи Китаю зросли лише на 18 % [23].

Щоб не допустити відтоку іноземного капіталу у 2018 р. Радою Китаю випущено директиви щодо лібералізації діяльності іноземців. На ринках цінних паперів ліміт контролю іноземцями у брокерських компаніях збільшиться на 2 % [2].

Чистий прибуток іноземних банків теж зростає, іноді вражаючими темпами, у 2011 р. чистий прибуток зріс на 115 %, а чистий прибуток китайської банківської системи у цей рік – лише на 39 % [6]. Іноземні банки досягли таких успішних результатів, не дивлячись на значні існуючі обмеження на китайському ринку.

Незважаючи на те, що Китай зі вступом до СОТ мав зобов'язання щодо забезпечення рівних умов для китайських та іноземних банків, іноземні банки відчували серйозні проблеми. Так, для проведення операцій з юанем іноземні банки повинні мати прибутки на протязі двох років та термін праці на китайському ринку – не менше трьох років. Іноземним інвесторам дозволялося володіти акціями китайських банків,

сукупна частка яких не повинна перевищувати 25 % капіталу китайського банку. Загальні обмеження фінансової системи Китаю призводили до штучного обмеження конкурентоздатності іноземних банків. Їм не дозволялося отримувати з-за кордону від материнських компаній дешевші гроші та самостійно приймати менший відсоток за вкладами або кредитами для своїх клієнтів, оскільки в Китаї існувало обмеження на транскордонний рух капіталів та фіксація банківських ставок. Принциповою проблемою для розширення бізнесу іноземних банків в Китаї були квоти на обсяги виданих кредитів і на зовнішній борг, що обмежувало кредитну діяльність і організацію прямих іноземних інвестицій. Кредити, надані іноземними установами, повинні реєструватися у Державному управлінні валютного контролю [1,24].

Незважаючи на існуючі складнощі, іноземних інвесторів приваблював китайський ринок завдяки більш ніж мільярдному населенню та високим темпам розвитку економіки, що дозволило б їм одержати значні прибутки. Завдяки успішній діяльності капітал іноземних банків в Китаї за 15 років після вступу Китаю до СОТ виріс в п'ять разів у порівнянні з 2000 р., але частка капіталу іноземних банків ніколи не перевищувала 2%. У 2015 р. уряд Китаю вжив заходи щодо пом'якшення умов попереднього обмеження для іноземних інвесторів: скасовано мінімальний розмір оборотних коштів та вимогу передачі іноземним банком 16 млн дол. оборотних коштів створюваній філії у Китаї; замінено ведення діяльності іноземного банку в Китаї 3 роки на 1 рік для отримання ліцензії на ведення банківської діяльності та ін. [4].

Іноземні банки пропонують клієнтам широкий набір високоякісних послуг в грошово-кредитній сфері, застосовують найсучасніші технології. Щоб зберегти монопольний стан на своєму ринку, китайські банки вимушені були підвищувати якість обслуговування своїх клієнтів та якість операційної роботи. Оскільки іноземні банки мали сучасне автоматизоване обладнання на відміну від китайських банків, то працювали з меншими затратами й собівартість їх послуг була нижче, ніж у банків Китаю. Конкурентна боротьба сприяла підвищенню якості китайського банківського обслуговування, вкладенню коштів у сучасні автоматизовані банківські системи та впровадженню технологічних інновацій. Завдяки присутності іноземних банків у Китаї вартість запозичених ресурсів на ринках світу для банків Китаю знижується, оскільки іноземний капітал підвищує міжнародний рейтинг банківської

системи Китаю; збільшується капіталізація банківської системи та приток прямих іноземних інвестицій, оскільки іноземні банки приводять своїх зарубіжних клієнтів; іноземні банки надають кредити дрібним та середнім фірмам, стимулюють підприємницьку діяльність. Китайські банки часто перебільшували свої банківські показники, але з приходом іноземних банків змушені надавати правдиву інформацію, оскільки іноземним банкам властива фінансова прозорість, дотримання норм законодавства [3].

Ефективна оперативна система управління іноземних банків сприяла розвитку китайської банківської системи та наблизила китайські банки до світового рівня обслуговування клієнтів.

Але присутність іноземних банків може негативно вплинути на китайську банківську систему. У таблиці 3 наведено ряд механізмів захисту банківської системи від негативного впливу іноземного капіталу на китайську банківську систему.

Таблиця 3 – Негативний вплив іноземного капіталу на банківську систему Китаю та механізми захисту банківської системи

№	Негативний вплив	Механізми захисту банківської системи Китаю
1	Ймовірність швидкого відтоку капіталу при нестабільній ситуації	Куплені іноземцями китайські банки можна продавати через 3 роки.
2	Монополізація іноземними банками сегментів банківського сектору.	Володіння іноземними інвесторами до 25 % капіталу китайського банку.
3	Внутрішня міграція кадрів в пошуках більш високих заробітків в іноземних банках.	Регулярне підвищення рівня оплати праці у великих китайських банках.
4	Вивезення прибутку іноземних акціонерів	Збільшення ставки відсотку на репатрійований прибуток.
5	Контроль іноземних акціонерів над фінансовими потоками у китайських банківських структурах.	В акціонерний капітал входить не більше 2-х іноземних банків. Заборонено передавати права на акції протягом 3-4 років.
6	Можливість значного розширення бізнесу іноземних банків.	Квота на обсяг депозитів – не більше 40 % від загального обсягу активів банку.
7	Загроза неконкурентоспроможності китайських банків.	Заборона для іноземних банків на отримання грошей з-за кордону від материнських банків та квота на відсоток за кредитами й депозитами.
8	Загроза присутності дрібних та середніх іноземних банків, які можуть спричинити нестабільність банківській системі у період кризи.	Високі вимоги до розміру капіталу при відкритті іноземних банків у Китаї – 20 млрд дол.

Джерело: складено автором за [5,14]

Іноземні банки можуть нести загрозу відтоку фінансів та доходів іноземців з Китаю, іноземні банки можуть залишити китайський ринок. Втеча іноземних банків несе загрозу безпеці банківського сектора Китаю. Треба зазначити, що це є однією із загроз глобалізації, що здатна похитнути фінансову стійкість банківської системи у зв'язку з коливаннями обсягів капіталу у банківській системі. Великі іноземні інвестиції, втручання іноземних власників акцій в управління банками та контроль іноземних акціонерів над фінансовими потоками у китайських банківських структурах можуть негативно вплинути на грошово-кредитний ринок Китаю [3].

Дані таблиці вказують на баланс між доступом капіталу з іноземних країн на китайський ринок та забезпеченням безпеки грошово-кредитної сфери з боку Китаю завдяки механізмам захисту власної банківської системи.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє констатувати, що необхідними передумовами інтернаціоналізації банківської системи є лібералізація фінансової сфери та відкритість доступу на національний фінансовий ринок. Розширення доступу іноземних банків на китайський ринок банківських послуг був поступовим і поетапним. Присутність іноземних банків у банківській системі підвищує міжнародний рейтинг банківської системи Китаю і вартість запозичених ресурсів на ринках світу для банків Китаю знижується, збільшуються також капіталізація банківської системи та приток іноземних інвестицій, підвищується якість обслуговування клієнтів. Разом з цим іноземні банки можуть нести загрозу відтоку іноземних фінансів та доходів з Китаю і навіть залишити китайський ринок. Втеча іноземних банків є однією із загроз глобалізації, що здатна похитнути фінансову стійкість банківської системи у зв'язку з коливаннями обсягів капіталу у банківській системі. Між тим не зважаючи на потенційний негативний вплив іноземних структур, присутніх не тільки у банківській системі Китаю, а й у будь-якої країни, не можна забороняти відкриття філій іноземних банків. Необхідно втручання держави в умови входження та функціонування іноземних банків. Уряд Китаю вжив обмеження для іноземних структур на володіння капіталу іноземними інвесторами, на обсяг кредитів та депозитів та ін.

Інтернаціоналізація банківської діяльності передбачає також вихід національних банків на закордонні фінансові ринки. Для успішного

виходу на закордонні ринки національним банкам необхідно мати достатні фінансові ресурси і розробити свою стратегію інтернаціоналізації, оскільки універсальної стратегії не існує. Стратегія інтернаціоналізації банків Китаю полягає у розміщенні своїх філій та відділень в головних фінансово-економічних центрах світу і пошуку виходу на сектори міжнародного ринку з підвищеною дохідністю. Метою виходу китайських банків на закордонні ринки є пошук додаткового прибутку, досвіду управління банками.

В перспективі створення власних банківських структур поза межами країни буде необхідним кроком для ефективної діяльності банківської системи в умовах зростаючої конкуренції на міжнародних ринках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банки иностранного капитала в Китае [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://research-journal.org/.../banki-inostrannogo-kapitala-v-kitae-osnovnye-problem>
2. Банковский мир Китая. Рекорды и вызовы - Русская народная линия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ruskline.ru/opp/2017/noyabr/9/bankovskij_mir_kitaya_- rekordy_i_vyzovy/
3. Влияние открытости банковской системы на экономический рост [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nbrb.by/bv/articles/9933.pdf>
4. Годовой обзор состояния экономики и основных направлений ... [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://91.206.121.217/TrApi/Upload/3459cc1a.../Economics_China_2015.pdf
5. Иностраные банковские учреждения в КНР [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.minfin.ru/common/upload/nifi/bankknr.pdf>.
6. Иностранные инвестиции в китайский банковский сектор ... [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.synologia.ru/>.
7. Интернационализационные стратегии международных банков [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.dslib.net/>
8. Интернационализация китайских банков в условиях членства КНР... [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru>
9. Китайские банки на пути к глобальной экспансии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.epochtimes.ru/kitajskie-banki-na-puti-k-globalnoj-ekspansii-99031585/>
10. Особенности деятельности иностранных банков в КНР [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://creativeconomy.ru/lib/8763>

11. Особенности деятельности иностранных банков [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/v/osobennosti-deyatelnosti-inostrannyh-bankov-v-knr>
12. Особливості стратегії інтернаціоналізації китайського юаня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1799>
13. Подход Китая к реформам – IMF [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/.../xiaolian.pdf>
14. Сучасна політика регламентування діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bses.in.ua/journals/2016/11-2016/48.pdf>
15. Тенденції та еволюція іро в умовах глобалізації - Ринок цінних ... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://securities.usmdi.org/PDF/730.pdf>
16. 16. Укрепление позиций Китая в мировой валютной системе как ... [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/.../ukreplenie-pozitsiy-kitaya-v-mirovoy-valyutnoy-sisteme-ka...>
17. Феномен лідируючих позицій фондового ринку китаю у групі країн ... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/.../03-Klerka.pdf?>
18. Формирование и перспективы развития китайских ... – КиберЛенинка [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/.../formirovanie-i-perspektivy-razvitiya-kitayskih-transnatsiona>
19. Annual report China Construction Bank 2010-2017 [Electronic resource]. – Across mode: <http://www.ccb.com/>
20. Annual Report - Industrial and Commercial Bank of China Limited 2010-2017 [Electronic resource]. – Across mode: <http://www.icbc.com.cn/icbc/>
21. Annual report Bank of China 2010-2017 [Electronic resource]. – Across mode: <http://www.boc.cn/en/>
22. Annual Reports | Agricultural Development Bank [Electronic resource]. – Across mode: <https://www.agricbank.com/>
23. Banking Industry in China - Statistics&Facts | Statista [Electronic resource]. – Across mode: <https://www.statista.com/topics/1552/banks-in-china/>
24. Can foreign banks compete in China? - Avkiran - 2017 - Accounting ... [Electronic resource]. – Across mode: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/acfi.12188>
25. Investin Turkey [Electronic resource]. – Across mode: <http://www.invest.gov.tr/RU/successstories/Pages/ICBC.aspx>